

Fosterdiagnostik

Kombinerat ultraljud och blodprov (KUB)

Varför KUB?

Undersökningen är ett sätt att ta reda på sannolikheten för att ett foster har Downs syndrom samt två andra mer ovanliga kromosomförändringar.

Dels lämnar man ett blodprov som mäter vissa graviditetshormoner och dels genomgår man en särskild ultraljudsundersökning. Blodprovet kan lämnas efter graviditetsvecka 9 och undersökningen med ultraljud görs i vecka 11–14.

Med hjälp av blodprovsvaret, ultraljudsundersökningen och

bl. a kvinnans ålder går det att bedöma sannolikheten för om fostret har någon av dessa kromosomförändringar.

Hur går undersökningen till?

Blodprovet tas genom ett stick i armvecket. Provet måste lämnas minst en vecka före ultraljudsundersökningen för att svaret ska kunna ges direkt.

Ultraljudsundersökningen görs vanligtvis utanpå magen och barnmorskan eller läkaren mäter fostrets nacke. Vi kontrollerar också graviditetslängden.

Det är bra om du har en välfylld blåsa vid undersökningen.

Besked

Man får besked om resultatet direkt efter undersökningen.

Om sannolikheten för kromosomförändring hos fostret är högre än 1:51 finns det möjlighet att göra moderkaksprov eller fostervattenprov som då ger ett exakt besked angående dessa kromosomer. Vid sannolikhet mellan 1:51 till 1:1000 finns det möjlighet att ta NIPT (Non Invasiv Prenatal Test) vilket är ett blodprov som tas på modern. Skulle det provet visa på kromosomavvikelse bör det bekräftas med moderkaksprov eller fostervattenprov.

Din partner eller någon annan nära anhörig är välkommen att vara med vid undersökningarna. För bästa möjliga resultat krävs lugn och ro vid undersökningen, och därför får barn inte

närvara. Undersökningen tar mellan 30 – 60 minuter.

NIPT (Non Invasive Prenatal Test)

Nu har du genomgått en KUB-undersökning. Vid denna har du fått en sannolikhet mellan 1:51 – 1:1000 för att ditt foster kan bära på en avvikelse på kromosom nummer 21 (Downs syndrom), 18 eller 13. För att komma vidare i utredningen finns det möjlighet att göra ett blodprov som kallas NIPT.

Vad är NIPT?

I moderns blod finns en liten mängd DNA (arvs massa) från fostret. Genom att analysera blodet kan avvikelser på kromosom nr 21,18 och 13 upptäckas.

Provet

Du får en remiss och ett provrör och går till provtagningslaboratoriet på sjukhuset i Växjö eller Ljungby, där provet tas. Blodprovet skickas till Klinisk Genetik, Karolinska Universitetssjukhuset.

Provsvaret

Provsvaret kommer efter 12–14 arbetsdagar och skickas till ultraljudsmottagningen. Normala provsvar kan även ses genom att logga in med Bank Id på Patientportalen via karolinska.se/foster. Vid avvikande svar kontaktas du av personal på din ultraljudsmottagning.

Skulle provet visa på kromosomavvikelse bör det bekräftas med moderkaks- eller fostervattenprov.

Efterföljande stöd

Vid funderingar, tankar eller när du känner att du vill ha mer stöd kan du kontakta oss på ultraljudsmottagningen.

Om provet visar att fostret har en kromosomavvikelse kan många frågor och tankar komma. Det kan då vara bra att prata med någon om detta. Vi hjälper dig med rätt vårdkontakt.

Du har rätt att få information om hur det är att leva med en funktionsnedsättning, vad samhället kan erbjuda för stöd och vilka patientföreningar som finns.

Med stöd och information blir det lättare att fatta ett välgrundat beslut.

Moderkaksprov eller fostervattenprov

När man är gravid kan man göra ett moderkaksprov/fostervattenprov för att upptäcka om fostret har förändringar på sina arvsanlag, de så kallade kromosomerna.

Moderkaksprov kan göras tidigast graviditetsvecka 11 och fostervattenprov tidigast graviditetsvecka 15. Provet är inte helt riskfritt, utan en av hundra provtagningar kan leda till missfall.

Hur går undersökningen till?

Vid provtagningen kontrolleras graviditetens längd med ultraljud. Med hjälp av ultraljud sticks en tunn nål genom magen in i livmodern och det tas ut celler från moderkakan eller en liten mängd fostervatten. Provtagningen orsakar endast

liten till måttlig smärta. Det är normalt att efteråt känna en lättare, övergående, mensliknande värk.

Efter undersökningen

Moderkaksprovet/fostervattenprov skickas till Genetiska kliniken i Lund. Om provet inte visar någon avvikelse får man efter 1–2 veckor ett brev med detta besked. Om något avviker på provsvaret kontaktas man av läkare på Kvinnokliniken för information. Efter det kan man behöva tala med en kurator eller barnmorska, som komplement till den information man fått av läkaren. Vi hjälper till med denna kontakt.

Har du ett fysiskt lätt arbete kan du återgå till detta efter provtagningen. Vid tungt arbete rekommenderar vi att du inte arbetar mer denna dag.

Vid mensliknande blödning och/eller mensliknande smärtor samt fostervattenläckage kan du höra av dig nästföljande vardag, till kvinnokliniken i Växjö, tfn 0470-58 95 89. Vid kraftig blödning, där du byter binda flera gånger inom en timme och/eller feber inom 2 veckor efter ingreppet, ringer du omgående tfn 0470-58 84 70, knapptryckning 2. Under jourtid kopplas samtalet vidare till sjukvårdsrådgivningen, 1177, som då hjälper dig vidare.

När provsvaret kommit kan du ringa till Genetiska kliniken i Lund om du vill veta barnets kön.

Vi skickar sedan en kallelse för vecka 19 ultraljudet. Din partner eller någon annan närstående är välkommen att vara med. För bästa möjliga resultat krävs lugn och ro vid undersökningen och därför får barn inte närvara. Ultraljudsmottagningen Växjö 0470-589589 telefontid mån-fre 8:15-9:15 och mån-tors 13-14

Läs mer på 1177.se

Ultraljudsmottagningen Kvinnokliniken
Region Kronoberg
351 88 Växjö

www.regionkronoberg.se